

LIBERTYN

6/10 Nov 1956.

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 2.--
per jaar

★

losse nummers:
f 0.25

★

postgiro 584802
t.n.v.
penningmeester
humanistische
jongeren-
gemeenschap
te arnhem

★

advertentie-
tarief
op aanvraag

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden f 2.— per jaar. Voor H.V.-leden f 3.50 per jaar.
Voor niet-leden: f 6.— per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bonger.

Redactie-secr.: J. van Straten.

Administratie: Bleyenburgerstraat 1, Utrecht, Telefoon: 10163, Postgiro: 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Canne-
gieter; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer;
Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins;
P. C. J. Reyne; Mr. A. Stempels.

LIBERTYN

REDACTIE-ADRES:

Vijzelstraat 5 Amsterdam

Telefoon 020 - 3 0 8 3 8

ADMINISTRATIE-ADRES:

Noorderweg 178 Hilversum

REDACTIE:

Arthur de Jong
(redactiesecr.)

Truus Driesen
Kees Luyendijk
Nelly Noort

november 1956

zesde jaargang
nummer tien

HONGARIJE EN HET WESTEN ---

"Het optimistische Suez" schreef Mens en Wereld boven een hoofdartikel vlak na de Egyptische nationalisatie van het Suezkanaal. Optimistisch, omdat het geschil om het kanaal wel tot internationale ruzies en dreigementen, maar niet - zoals vroeger - tot militaire geweld daden aanleiding gaf. Op het moment dat wij dit schrijven zijn de Engelse en Franse parachutisten na voorafgaande bombardementen en Egypte binnengevallen. Toch is deze gehele overval nauwelijks schokkend meer na hetgeen wij eergisteren moesten verwerken: Boedapest en Hongarije werden vermoord. Vermoord, na een afschuwelijk verraad, met een cynisme, met een brutaliteit en bovenal met een lafheid, die haar weerga niet gevonden heeft in de heetste ogenblikken van de koude oorlog en doet denken aan de praktijken van Hitler en zijn nazi-horden. Er is weinig reden tot optimisme in onze wereld, waarin steeds opnieuw dergelijke lafheden mogelijk zijn.

Want het is laf, grenzeloos laf het weerloze Boedapest met fosforbommen te bestoken.

Tijdens de gisteren op de Dam in Amsterdam gehouden protestmeeting zei de heer Oosterhuis, voorzitter van het N.V.V.: "Hoe is het mogelijk, hoe is het mogelijk, dat die Russische soldaten hun wapens kunnen richten op weerloze burgers, op weerloze mannen, vrouwen en kinderen? Hoe is het mogelijk, dat zij het onverdedigde, open Boedapest kunnen bombarderen?" Maar kwamen dergelijke gedachten ook niet boven na Guernica, Rotterdam, Warschau; na het platbranden van dessa's en dorpen in Indonesië en Algerië? De lafheid van de Russen in Hongarije staat niet op zichzelf. Het is een lafheid die norm is geworden in de 20e eeuw, waarin de menselijke geest afgestompt werd door twee wereldoorlogen, totalitarismen en koude oorlog. Een lafheid die gepaard gaat met cynisme en brutaliteit. De brutaliteit die de Russen doet beweren, dat zij slechts "contrarevolutionairen" bestrijden, is dezelfde brutaliteit van de nazi's die Nederland verantwoordelijk stelden voor de overval in mei 1940, die hen de joden de schuld deed geven van hun eigen uitmoording; de brutaliteit ook waarmee Engeland en Frankrijk thans in Egypte optreden en de U.N.O. aan hun militaire laars lappen.

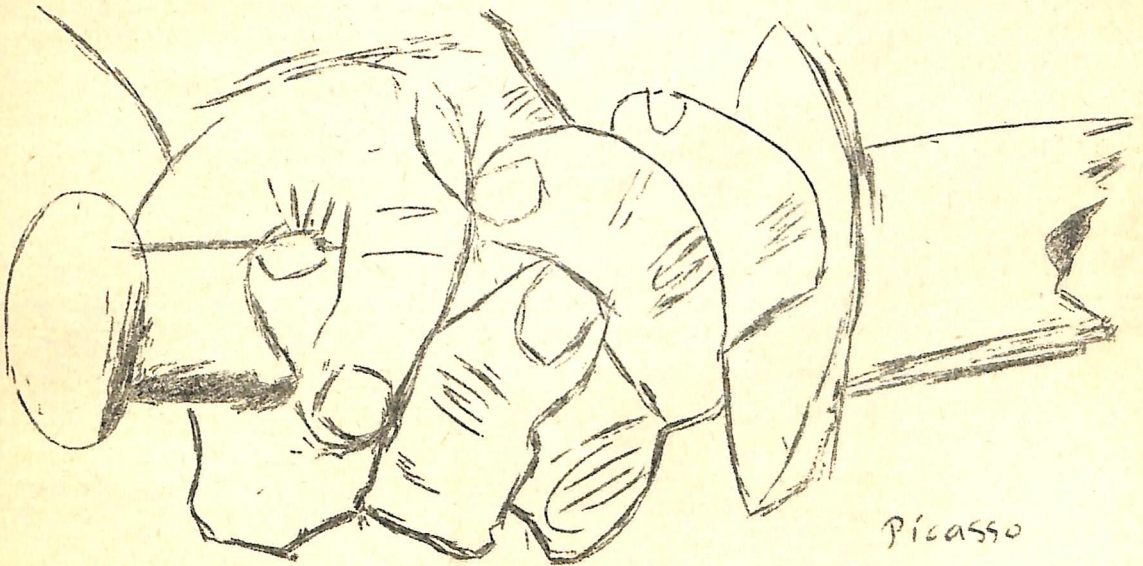
Hongarije is het ergste wat wij sinds de wereldoorlog aan trouweloosheid en cynisme hebben meegemaakt. De schok, die het in ons land teweegbrengt is diep en echt gemeend en wordt verhoogd door het gevoel van machteloosheid ten opzichte van de moord op de Hongaarse vrijheid. Toch kan het ons misschien één ding leren, en wel dit.

Deze barbaarsheden gebeuren in een wereldorde, waarin inderdaad nog dergelijke normen van cynisme en macht heersen. De totalitaire regimes verheffen dit cynisme tot systeem. Maar ook in de democratieën is het aanwezig, en daardoor wordt het juist versterkt in de totalitaire staten en in de internationale politiek. De gedachte is reeds geuit, dat het Engelse en Franse optreden in Egypte een factor zou kunnen zijn, die de Russen deed besluiten Hongarije te vernietigen. Als wij het normaal vinden, dat Engeland en Frankrijk Egypte binnenvallen, mogen wij dan veronderstellen, dat de Russen onze zedelijke verontwaardiging - die inderdaad echt is - ook als echt onderkennen? Als wij de nazi's, die Warschau uitmoordden, zoals thans Boedapest wordt vernietigd, kennelijk hebben vergeven, waarom zouden de Russen dan niet redeneren, dat wij Hongarije ook wel zullen vergeten als dat politiek zo

uitkomt?

Een vrouwelijk labouurlid riep in het Britse lagerhuis de conservatieve regeringspartij toe "Jullie zijn allemaal hypocrieten, het hele stel". Tegen deze hypocrisie (gehuichel) hoeven wij niet zo machteloos te staan. Het is onaanvaardbaar om te zeggen "Right or wrong het westen", waarmee de Nieuwe Rotterdamse Courant het Engels-Franse optreden niet goedkeurt maar wel schoon praat. De leuze "Right or wrong het westen", - of mijn land of mijn blok - is vals. Zij bewijst geen liefde voor het westen want men kan het westen slechts door de idealen die er leven liefhebben. Slechts door die idealen kan het westen "right" zijn. Is het "wrong" dan betekent dit niet anders dan dat die idealen verloochend worden, dat men ze dus niet liefheeft, dat men een hypocriet is.

Right or wrong het Warschaupact, roepen de Russen uit en vertrappen in Hongarije hun coëxistentie-idealén, hun sinds Stalins dood gekweekte goodwill, hun destalinisatie.

Wellicht zullen de aanhangers van de westerse bewapeningspolitiek thans eens te meer op het belang van militaire inspanning wijzen. Het is echter goed als zij beseffen, dat deze bewapeningspolitiek Hongarije niet heeft geholpen; wij bleven machteloze toeschouwers. Ons militaire apparaat verdedigt niet de vrijheid, maar het westen. Op de kreet om hulp der vrije Hongaarse radio moesten wij allen het antwoord schuldig blijven. Dit geldt zowel voor de voorstanders van de bewapeningspolitiek als voor de tegenstanders daarvan. Het enige dat het westen heeft gedaan, is door de acties in het midden-oosten misschien juist het Russische ingrijpen te hebben vergemakkelijkt.

En de tegenstanders van blokvorming en bewapening, de neutralistische staten van Azië en Afrika, onthielden zich van stemming in de Verenigde Naties, toen het er om ging het Russische imperialisme te veroordelen. Daarmede onthielden zij hun morele steun aan de Hongaren, een verraad aan hun eigen idealen van antikolonialisme en zelfbeschikkingsrecht.

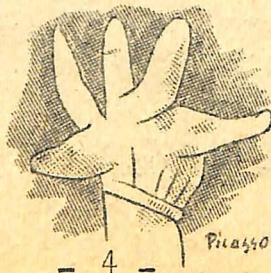
-0-

Het Hongaarse treurspel heeft toch één lichtpunt. In Hongarije heerste bijna twaalf jaar een communistische dictatuur, en daarvoor steeds militaire en half-fascistische regimes.

In dit land was het de communistisch gedrilde jeugd die vooropging in de heroïsche strijd tegen de bolsjewistische dictatuur en voor de vrijheid.

Hieruit blijkt, dat de vrijheidsbehoefte van een volk niet blijvend kan worden verdrongen door een systematisch totalitarisme. De officers, die de Hongaren hebben gebracht tonen ons welk een kracht uit dit vrijheidsverlangen kan worden geput.

6 november 1956

Het hoofdbestuur van de HJG heeft op 5 november de volgende brief aan de leden gezonden:

"De trieste gebeurtenissen van de afgelopen week geven het Hoofdbestuur van de H.J.G. aanleiding zich met een oproep tot haar leden te richten.

"Wij zijn van mening dat de opstand in Hongarije een poging is om te komen tot een regeringsvorm, die door het volk wordt gewenst. Het ingrijpen van de Russische troepen in deze strijd moet als een aanslag op het elementaire menschenrecht worden beschouwd.

"Het negeren van de besluiten van de Verenigde Naties door Engeland en Frankrijk in de kwestie Israël-Egypte is eveneens een aantasting van het volkerenrecht.

"Deze ontwikkelingen sluiten het gevaar in van een wereldoorlog. Dit kwaad dient tot elke prijs te worden voorkomen. Het blijven opkomen voor de handhaving van de algemeen aanvaarde beginselen van recht en zelfbeschikking, zoals die in het handvest van de Verenigde Naties zijn neergelegd, moet als een eerste plicht van ons jongeren worden beschouwd. De brutale aantasting van deze elementaire afspraken dient eensgezind met alle toelaatbare middelen te worden gestopt.

"Van ons allen eisen deze problemen de bereidheid om mede te werken aan het lenigen van directe noden zoals steunverlening aan: Rode Kruis en Vluchtelingenhelp en het zich beschikbaar stellen als donor. Het ondersteunen van alle acties tot het uitoefenen van morele, diplomatieke en politieke druk met middelen die onze uitgangspunten (handvest V.N.) niet aantasten. In dit verband is het noodzakelijk, de bovengestelde opvattingen in brede kring te verspreiden."

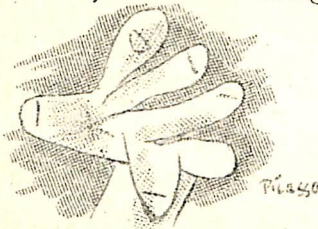
Voorts heeft het hoofdbestuur van de HJG zich met de volgende brief tot het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond gewend.

"De Humanistische Jongeren Gemeenschap richt tot het
"hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond het verzoek
"bij de Nederlandse regering met klem aan te dringen op
"snelle daadwerkelijke hulp aan de vluchtelingen en
"slachtoffers uit Hongarije.

"Wij verzoeken U tevens aan de leden van het Humanis-
"tisch Verbond te vragen zo veel als in hun vermogen
"ligt te helpen, hetzij door opnemen in hun huis van
"vluchtelingen, hetzij door grote materiële steun.

"De Humanistische Jongeren Gemeenschap is bereid bij de
"praktische uitwerking van plannen op dit gebied de
"grootst mogelijke medewerking te verlenen en deze me-
"dewerking te laten gaan voor alle andere zaken in haar
"gemeenschap.

"Wij delen U ten slotte nog mee dat een kollekte voor
"het Rode Kruis, spontaan op ons weekend te Ockenburg
"van 3/4 november gehouden, het bedrag van fl. 63,35
"heeft opgebracht."

Deze Libertijn was reeds voorbereid in een tijd
dat de zijden draad waaraan de wereldvrede nu is
opgehangen nog een vrij sterke kabel leek. Het pas
geformeerde kabinet en de "kwestie Soestdijk" wa-
ren de vraagstukken waarmede men zich bezig hield.
Internationaal werd de Suez-kwestie een "gezellig"
debatpunt.

De snelle, angstaanjagende ontwikkeling van de in-
ternationale toestand deed deze "problemen" echter
verdwijnen. Het lijkt wel of het ontzaglijk lang
geleden is.

Hoewel met schroom, meenden wij na rijp beraad toch
het grootste deel van de kopij te moeten handhaven.

Redactie.

77777777777777777777
777777777777777777
7777
7777
7777
7777
7777
7777
7777
7777
7777
7777

 Luliana en de REPUBLIEK

De monarchie wordt nu met de democratie gerijmd door de instelling van het constitutionele koningschap. Daarbij wordt de vorst slechts als symbool gehandhaafd en beschikt hij niet over politieke macht. De politieke macht berust volledig bij de democratisch gevormde regering. De regering is dus ook verantwoordelijk voor alle daden van de vorst die een politiek karakter hebben of een politiek karakter zouden kunnen krijgen (redevoeringen, verblijfplaats, keuze huwelijkspartner etc. etc.). Veel van deze grondslagen van het constitutionele koningschap zijn niet wettelijk vastgelegd maar berusten op gewoonterecht. Spanningen ten aanzien van het koningschap kunnen dus ontstaan wanneer de vorst zich niet onderwerpt aan het geschreven en gewoonterecht of wanneer de regering er niet op toeziet, dat de daden van de vorst geen politiek karakter hebben of zullen krijgen.

Het is de vraag of de Nederlandse regering niet in gebreke is gebleven door toe te staan dat Prins Bernhard allerlei niet openbare conferenties organiseerde, waar het Amerikaanse grootkapitaal een overwegende rol schijnt te hebben gespeeld. Dezelfde vraag kan worden gesteld ten aanzien van het optreden van gebedsgenezers aan het hof, terwijl de regering een dergelijke wijze van "genezen" tegengaat.

OPENBAARHEID NOODZAKELIJK

Juist omdat het hier gewoonterecht betreft, is openbaarheid noodzakelijk wanneer zich in deze strubbelingen voordoen. Immers wanneer de regering compromissen met de vorst sluit of inconstitutionele daden door de vingers ziet, zou er als het ware geleidelijk aan een nieuw gewoonterecht ontstaan zonder dat de kiezers daar iets van bemerken. Om dit te voorkomen is een vrije pers van essentieel belang.

HEEFT DREES EEN MOORD OP ZIJN GEWETEN?

Ten aanzien van de "kwestie-Soestdijk" moeten wij beginnen met te constateren, dat de grote Nederlandse pers volledig tekort is geschoten. De publikaties in de buitenlandse pers blijken thans, wat de feitelijke verhoudingen aan het hof betreft, voor een belangrijk deel op waarheid te berusten. Eveneens blijkt de Nederlandse dagbladpers daarvan op de hoogte te zijn geweest. Maar de grote Nederlandse pers heeft niet anders gedaan dan er aan mede te werken deze feiten het Nederlandse publiek te onthouden. In het Amsterdams studentenweekblad Propia Cures van 27 oktober 1956 wordt deze toestand aangevallen en wordt terecht aan een goede boulevardpers de voorkeur gegeven boven bladen die zich vrijwillig de muilkorf omgespen. Het blad schrijft:

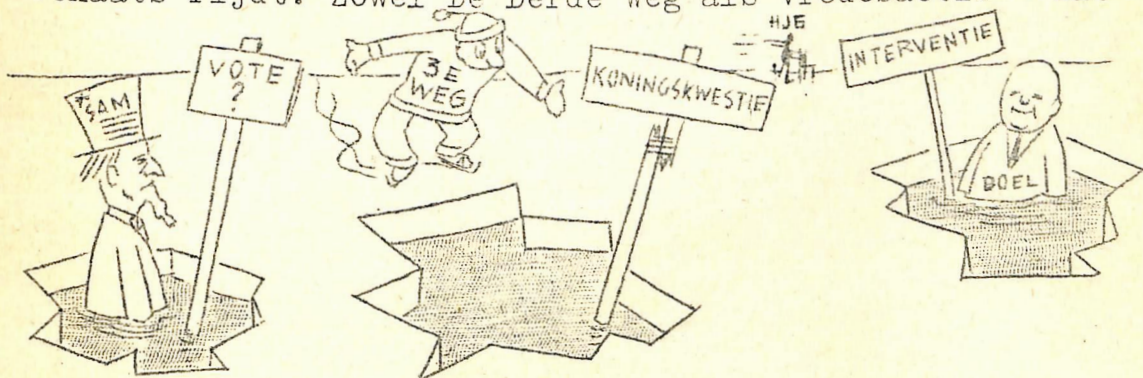
"Op het ogenblik weet niemand meer waar hij aan toe is.
"Heeft Drees een moord op zijn geweten? Eet Romme gebraadnonnetjes? Houdt Beel het met een slet? Handelt Luns in blanke slavinnen? Als het zo was, bleef het toch geheim, dus waarom zou het niet zo zijn?
"Maar als er in Nederland een betrouwbare boulevardpers bestond, en daar had nooit iets ingestaan over manslag door onze minister-president of kannibalisme van Romme,

"dan wisten we allemaal dat daar niets van aan was. En
"dat zou een hele geruststelling zijn."

De Nederlandse pers is pas na het geval-van Maasdijk kritische aandacht aan de kwestie gaan besteden. Niet over de feiten zelf, maar over de vraag, of de heer van Maasdijk al dan niet een lampje in zijn auto had aangestoken. Nu de zaak eenmaal goed aan het rollen is, beginnen de Nederlandse pers en de volksvertegenwoordiging een onderzoek te eisen naar de bron van de buitenlandse publikaties. Waarom besteedden zij niet eerder aandacht aandacht aan de Haagse Post, die aan de hand van zeer sterke feiten er op zinspeelde, dat de informaties van Der Spiegel en van het Engelse sensatieblad Daily Express van Prins Bernard afkomstig konden zijn? Waarom stond de pers niet kritisch tegenover mededelingen van "meest bevoegde zijde", van "zeer bevoegde zijde" en van andere zijde?

DE DERDE WEG RIJDT SCHEVE SCHAATS

Dat bladen als de Haagse Post en De Derde Weg niet een dergelijke doofpothouding hebben aangenomen, valt toe te juichen. Bijzonder teleurstellend was echter de onprincipiële benadering van deze principiële koningschap-kwestie door nonconformistische, vrijheidslievende bladen als De Derde Weg en Vredesactie. Beide bladen geven uiting aan het gevoel van een groot deel van links-radicaal Nederland. En dan moet het ons van het hart, dat dit links-radicaal Nederland een zeer gevaarlijk scheve schaats rijdt. Zowel De Derde Weg als Vredesactie - dat

de "kwestie-Soestdijk" terloops aanhaald - gaan ervan uit dat er inderdaad moeilijkheden tussen de regering en de koningin zijn gerezen. Koningin Juliana schijnt tegenstandster te zijn van de regeringspolitiek op militair gebied. Op christelijke gronden zou zij min of meer een derde-wegstandpunt innemen. Beide bladen trekken partij voor de koningin. Typerend is het volgende citaat uit De Derde Weg van juli 1956:

"Het wordt de Koningin kwalijk genomen, dat zij geweigerd heeft het doodvonnis van Lages te voltrekken. Daarbij schijnt men echter niet te hebben opgemerkt, hoe Hare Majesteit hier als mens een gewetensbeslissing heeft genomen - en dat dit een stellen van een daad betekent, die alleen maar eerbied afdwingen kan en die in overeenstemming is met de eeuwenoude traditie van gewetensvrijheid."

Dit citaat, dat op zichzelf zeer sympathiek aandoet, getuigt evenwel van een ontstellend gevaarlijke opvatting. Nu de koningin door haar pacifistisch standpunt met de regering in conflict komt, staan De Derde Weg en ook Vredesactie achter haar en geven zij haar het recht om van een eigen opvatting te getuigen. Zouden zij haar ook dit recht geven wanneer de koningin door haar geweten gedreven meende een standpunt te moeten innemen waarbij zij ten opzichte van de militaire politiek verder zou gaan dan de regering? Zouden deze bladen ook een zelfde geluid laten horen wanneer de vorst fascistische sympathieën had? Gezien de uiteenzetting over het constitutionele koningschap, is het stellen van een "gewetensvolle daad" door de vorst tegen de wil van de regering in nooit toegestaan, afgezien van de vraag of men het met die daad op zichzelf al dan niet eens is. Door afwijking van dit standpunt zou men zeer snel op het totalitaire vlak komen. Wanneer de beide bladen de "kwestie-Soestdijk" objectief en principieel hadden benaderd, hadden zij daaruit de conclusie moeten trekken:

LEVE JULIANA, WEG MET HET KONINGSCHAP

Wanneer De Derde Weg deze leuze had geheven, had zij de kern van het probleem geraakt. Deze kern is: het volkomen uit de tijd zijn van welke vorm van koning-

schap ook. Juist omdat ook wij van oordeel zijn dat de persoon Juliana het recht van meningsuiting moet hebben, keuren wij de monarchie af. Vrije ontplooiingsmogelijkheid, rechtsgelijkheid, vrije meningsuiting en medezeggenschap zijn eisen van het moderne humanisme. Bij een constitutionele monarchie kunnen de leden van het koninklijk huis op deze rechten geen aanspraak maken. Wij achten het dan ook een aanfluiting voor het Nederlandse systeem dat daardoor mensen worden belemmerd om hun eigen vrienden uit te kiezen, om de conferenties bij te wonen, die zij willen bezoeken, om te zeggen wat zij menen te moeten zeggen, om de huwelijkspartner uit te kiezen, die zij zich wensen enz.

ER LEVEN IN NEDERLAND MENSEN IN EEN KOOTJE

Omdat ook het Nederlandse volk de primitieve behoefte heeft om een menselijk symbool te vereren worden er in ons land mensen als het ware in een kooi gezet. Dit is voor een humanist onaanvaardbaar, ook al betreft het hier een gouden kooitje. Het is niet de roeping van de mens symbool te zijn. De roeping van de mens is mens te zijn.

MONARCHIE IN STRIJD MET DEMOCRATIE EN HUMANISME

Kwamen wij hierboven reeds tot afkeuring van het koningschap op grond van de mensonwaardige positie, waarin de leden van het koninklijk huis zich eigenlijk bevinden, ook wanneer men het koningschap uit democratisch oogpunt benaderd, blijft er weinig van over. Waarom wordt iemand

koning? Door zijn goede capaciteiten? Neen, men wordt slechts vorst door geboorte. Hoewel wij de positie van de vorst mensonwaardig hebben genoemd, blijkt - gezien het grote aantal kroonpretendenten - deze functie voor velen zeer aantrekkelijk te zijn.

(Overigens zijn wij er van overtuigd, dat koningin Julia-na niet tot deze velen behoort.) Wij vinden het een grof onrecht, dat men door geboorte voor de functie van staatshoofd in aanmerking komt. Dit is onrechtvaardig tegenover de andere leden van het volk. Onrechtvaardig zijn ook de grote toelagen, die de leden van de koninklijke familie uit de rijkskas ontvangen. Wij kunnen dit niet anders zien dan een bevoorrechtiging van een bepaalde familie. Deze bevoorrechtiging is volkomen in strijd met de humanistische gelijkheidsgedachte, namelijk dat ieder mens gelijke kans moet hebben.

REPUBLIEK ZONDER SYMBOLISCHE FIGUUR

Het is om al deze redenen, dat wij als humanisten stelling tegen het koningschap moeten nemen en ons menen te moeten uitspreken voor de republiek. Het spreekt daarbij dan vanzelf, dat wij eveneens afkeuren het verkiezen van een president louter en alleen om toch maar een symbolisch staatshoofd te hebben. De monarchie voldoet

slechts aan de primitieve behoefte van de mens om een symbool te verheerlijken. Een dergelijke verheerlijking is altijd onjuist, vooral wanneer het symbool een mens is. Wij vinden het steeds een belachelijke vertoning, wanneer wij grote massa's de koningin zien toejuichen. Deze massa's zijn niet zo enthousiast vanwege de inderdaad prachtige redevoeringen van de koningin. Ze zouden even hard juichen, wanneer zij ze niet had gehouden. Zij jubelen omdat zij in een sprookje

gelooven. Zij juichen omdat ook in ons land de behoefte aan persoonsverheerlijking bestaat. Deze behoefte wordt door de grote dagbladen sterk gestimuleerd. In dezelfde kranten, die de persoonsverheerlijking van vader Stalin bij voortduring aan de kaak hebben gesteld, kan men naast de desbetreffende artikelen dag in dag uit foto's van onze koninklijke familie vinden, de laatste tijd geflankeerd door artikelen, waarin uiting wordt gegeven van het medeleven met en de dankbaarheid voor de offers

die de koningin heeft gebracht door bepaalde banden door te snijden. Niemand durft echter het onnuttige systeem af te keuren, dat deze offers vraagt en dat aan de andere kant de ene mens op grond van geboorte boven zijn medemens stelt. Wanneer daar op wordt gewezen, is het antwoord slechts:

HET KONINGSCHAP IS NIET GEVAARLIJK MEER

Deze stelling achten wij geenszins juist. Doordat de koning een symbolische figuur is, moet vaak veel in de doofpot worden geschoven. Dit heeft de afgelopen periode wel geleerd. Bij een staatsvorm met een symbolische vorst bestaat bovendien groot gevaar voor omkoperij etc. etc. Juist omdat men het symbool onbevlekt wil houden, wordt soms veel over de persoon van de vorst verzwegen of gelogen. Zo wordt de afkeer van Willem III, die in zeer brede lagen van ons volk leefde, bij ons geschiedenisonderwijs gewoonlijk verdoezeld. De gevaren, die een monarchie ook in deze tijd nog kan hebben, zijn duidelijk gedemonstreerd in Zweden, waar de handelingen van de vorige koning van dien aard waren, dat de regering ze heeft trachten weg te werken, hetgeen de staat ongeloflijk veel geld heeft gekost. Ja erger, mensen onschuldig in de gevangenis heeft gebracht, omdat zij de moed hadden tegen bepaalde immorele en onwettige praktijken te protesteren. Men heeft hier een duidelijk voorbeeld van hetgeen er gebeurt, wanneer de regering niet strikt toeziet op de daden van de vorst. Deze toestand heeft tot gevolg gehad, dat in Zweden de oppositie tegen de constitutionele monarchie zeer groot is. Er bestaat een sterke republikeinse beweging, waarvan mensen van allerlei politieke groeperingen - van links-socialisten tot liberalen - deel uitmaken. Deze stroming is niet gericht tegen de persoon van de huidige koning, maar tegen een verouderd systeem. Een standpunt, dat door de bekende professor Tingsten, liberaal leider, wordt verdedigd in het grootste Zweedse dagblad Dagens Nyheter, waarvan hij de hoofdredacteur is. Als kleinste maandblad van Nederland sluiten wij ons gaarne bij dit standpunt aan.

REDACTIE

Op 24 en 25 november zal in de jeugdherberg Ockenburg te Loosduinen onder het motto "samen werken en samenwerken"

een gezamenlijk weekend worden georganiseerd door de Vrijzinnig Christelijke Jongerenbond (VCJB) en de HJG. Ron. de la Rie, oud-voorzitter van de HJG, geeft naar aanleiding hiervan in nevenstaand artikel zijn visie op een en ander.

In tegenstelling tot het vermeldde in de folder voor dit weekend zal op de zondagochtend daarvan niet prof. dr. Van der Wal, maar de heer A. Treurniet spreken; en wel over: Wegen der solidariteit. Behalve deze inleiding zal op zondagochtend een rollenspel worden georganiseerd. De zondagmiddag zal zijn gewijd aan het vervolg en de nabespreking van dit rollenspel. Op zaterdagavond zal een bont programma worden opgevoerd.

Men kan zich voor dit weekend, dat f 2,50 kost, opgeven bij Lea van Gelder, Fuchsiastraat 36, Den Haag.

* * *

aan d'avond van dezen dag

De meesten van ons, humanisten, denken, wanneer wij over vrijzinnig-protestantisme spreken, aan de bovenstaande inleiding van de avondoverdenking dan wel aan de morgenwijding waar ik trouwens ook nogal eens de draak mee pleeg te steken. Ik ken ze (gelukkig) ook anders, die "vrijzinnigen", en het is dan ook niet voor niets, dat ik in de HJG bij voortduring geijverd heb om te komen tot meer contact met de jongeren uit deze groep die - maar dat is dan mijn privé-opvatting - geestelijk ons nog het meest nastaat van de honderden groeperingen die ons land "rijk" is.

Begrippen als verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid, vrijheid en zelfstandigheid zijn, zelfs in hun praktische uitwerking, even typerend voor het vrijzinnig-christendom als voor het humanisme of liggen zeer dicht naast elkaar. Wanneer wij - en dat is een van de bezwaren die ik in het algemeen tegen deze groep heb - de sfeer van het vrijzinnig-protestantisme minder weten te waarderen, wanneer deze ons teveel aandoet als die van de morgenwijding en de avondoverdenking, dan is het misschien goed ook eens te bedenken hoe buitenstaanders onze HJG zullen

gelukkig voor
het Humanisme?

Kaan
waat
schot
dit?
speel
for years
please

beoordelen. Zijn wij, ondanks veel pogingen in de goede richting, in feite veel meer dan een praatcollege en moet een buitenstaander niet vaak de indruk krijgen dat onze debatten keer op keer de werkelijkheid uit het oog verliezen? In de morgenwijding vinden we dan tenminste nog een poging om bij die werkelijkheid aan te sluiten (de befaamde eenvoudige vrouw!), hoe mislukt wij die dan ook mogen vinden.

Ik zeg uitdrukkelijk "mislukt" en gebruik geen "zachtmoediger" woord, omdat het mijns inziens goed is duidelijk te stellen, dat afgezien van het verschil in opvatting wat het godsbegrip betreft - en alles wat daar mede samenhangt -, het vooral die vriendelijke, alleszo-intens-goed-bedoelende sfeer van het vrijzinnig-protestantisme is, die velen van ons afstoot. Nogmaals, ook wij gaan daarin niet vrijuit, toch meen ik dat in vrijzinnige kring veel sterker dit het geval is en het treft mij telkenmale onaangenaam, irriterend.

Het verschil in opvatting inzake het godsbegrip bracht ik al naar voren. Ik geloof echter dat veel HJG-ers nog verbaasd zullen staan over de vrijheid van opvatting die te dier zake in vrijzinnige kring bestaat. Ook de vrijzinnig-christen verwerpt namelijk het bestaan van een "persoonlijke" god; evenals het humanisme daar niet van wenst "uit te gaan". Voorzover wij geen atheïsten zijn

- en ik meen dat wij dat in overgrote meerderheid niet zijn - zullen wij constateren dat er tussen onze opvattingen en die van de vrijzinnig-protestanten een aanmerkelijk geringer verschil bestaat dan men op het eerste gezicht zou vermoeden. Men dient daarbij overigens te beseffen, dat de verscheidenheid van opvattingen en de genuanceerdheid ervan in vrijzinnige kring vrijwel even groot zijn als bij ons.

Hier wordt "atheïsten" kennelijk gebruikt in de zin van het - overigens onjuiste - spraakgebruik: fanatieke bestrijders van iedere vorm van religieusiteit. Red. - 15 -

*De afgevaardigde
betreft dit niet de
HJG bij 24-9-1907
Hoe g. de bedr. (Kya) heeft?*

Het is natuurlijk onmogelijk in een kort artikelletje als dit de overeenkomst en de verschillen tussen humanisme en vrijzinnig-protestantisme te bespreken, maar enkele losse gedachten wilde ik toch graag naar voren brengen naar aanleiding van het lofwaardig initiatief van de besturen van VCJB en HJG om een gemeenschappelijk weekend te organiseren onder de toepasselijke titel "Samen werken en samenwerken".

Over dat samenwerken bij voorbeeld dit. Als ik mij de vergaderingen herinner van de Moderne Jeugdraad, die naar mijn opvatting noch modern noch jeugdig is, maar teveel raad geeft, dan is daar alleen de uitspraak op van toepassing die Kees Luyendijk in het vorige nummer van de Libertijn citeerde: "Het wordt tijd dat zij hun ouderwetse, nutteloze, vaak zelfs schadelijke, jeugdbewegerige bemoeizucht staken." Het zou nog niet zo gek zijn met mensen van de VCJB bij voorbeeld te trachten te komen tot de oprichting van een waarlijk moderne jeugdraad, waarin dan de jeugd, of zo men wil de jongeren - maar in geen geval ouden van dagen in korte broek -, gedachten kan uitwisselen, waardering voor elkaar kan krijgen, en zo mogelijk ook enige praktische initiatieven in gezamenlijk overleg kan ontplooiën. Door een dergelijke samenwerking zou men een organisatie op levensbeschouwelijke grondslag krijgen waarin de HJG veel meer thuis hoort dan in de - al dan niet officieel - verpolitiekte MJR.

Over het samen werken voorlopig alleen dit. Het komt mij voor dat de HJG - blij dat er weer eens een nieuwe uitingsmogelijkheid is gecreëerd - zich teveel blind staart op die mogelijkheid, met name die van de z.g. vrije expressie. Uit het mij toegezonden programma van het bedoelde weekend heb ik begrepen, dat er over de te houden lezing niet zal worden gediscussieerd, doch dat er daarentegen wel een rollenspel door HJG-ers en VCJB-ers zal worden gespeeld. Of dat de beste methode is om de veelheid van problemen te bespreken die zich bij een confrontatie van humanisme en vrijzinnig-christendom voordoen, waag ik te betwijfelen. Maar ik zou haast zeggen "daarover een volgende keer". Op 24 en 25 november in Ockenburg bij voorbeeld.

RON. DE LA RIE

SPORT.....

Over enige tijd zullen in Melbourne de Olympische Spelen 1956 beginnen. Deze Olympische Spelen waren in het oude Griekenland een der beroemdste Nationale feesten, gehouden ter ere van Zeus, en waar de sport in het middelpunt der belangstelling stond.

Onder sport wordt in het algemeen verstaan: het in kameradschap meten van elkaars krachten; het is vóór alles een zeer plezierige ontspanning en schenkt verruiming van de geest.

Zo werd in 1896 de traditie van de oude Grieken in ere hersteld en de Olympische Spelen opnieuw ingesteld, nu niet ter ere van Zeus en alleen voor de Grieken, maar met het doel de wereldverbroedering te bevorderen door deelneming van alle landen ter wereld. Men achtte deze Olympische Spelen een schitterend middel om de internationale gedachte nieuw leven in te blazen, immers een sfeer van kameradschap, sportiviteit en loyaliteit is uitermate geschikt om het ideaal van verbroedering en vriendschap zo veel mogelijk te verwezenlijken.

Logisch is het, dat ieder land z'n prestaties tijdens de Spelen zo hoog mogelijk wil doen zijn en dus z'n beste representanten naar, dit keer, Melbourne, stuurt.

Deze representanten komen na zeer vele selectiewedstrijden uiteindelijk als de besten uit de bus.

Veertien dagen geleden zijn, volgens A.N.P., de laatste selectiewedstrijden in ons land voor een plaats in de dames estafettezwemploeg gehouden. Daarbij is het zeer enerverend toegegaan. De wel zeer jeugdige kandidaten geraakten in huilbuien en tenslotte over hun zenuwen heen, omdat zij wisten: een fractie van een seconde kan me een prachtige en misschien sportroem kosten. Straks komen de Olympische Spelen zelf, welke nog heviger emoties zullen oproepen. De vraag rijst of dergelijke zware spanningen, zelfs ter willen van de Olympische Spelen, gevergd mogen worden van wat eigenlijk nog kinderen zijn. Wij geloven van niet. Dan maar niet zo'n enorme prestatie in Melbourne, maar evenwichtige mensen, die weten, dat het niet om de knikkers, doch om het spel gaat. Toestanden als bovengenoemd kunnen alleen maar afbreuk doen aan wat wij noemen de Olympische Gedachte.

Nelly Noort

(Luc) "Het zal natuurlijk nooit "menens" kunnen zijn, zoals de kinderen dat noemen, maar wij gelijken erg op elkaar, jij en ik. Ik voel niet alleen de behoefte met je naar bed te gaan, maar ik wil met je samen zijn, heel teder, ik zou je de zee leren kennen en de vreugde van het geld en ook een bepaalde vorm van vrijheid. Kortom, wij zouden ons een poos minder vervelen dan gewoonlijk. Wat denk jij daarvan?"

"Ik voel er veel voor," zei ik.

"Daarna zou ik naar Françoise terugkeren. Je neemt geen enkel risico. Afgezien van het risico tenminste, dat je je te sterk aan me zou hechten en er achteraf verdriet om zou hebben. En dan nog? Het is altijd nog beter dan je te vervelen. Je geeft er toch ook de voorkeur aan gelukkig en daarna ongelukkig te worden, dan helemaal niets te zijn?

Of niet?"

"Natuurlijk", zei ik.

"Bonjour Tristesse" en "Un certain sourire" hebben een zeer bepaalde sfeer; een mengsel van achteloosheid, plezier, verveling en non-conformisme. Ze zijn in het Frans uitgegeven door Julliard. De Nederlandse uitgave is van Manteau (Brussel). De vertaling is uitstekend verzorgd door Hubert Lampo.

nn) Zojuist bereikte ons het bericht, dat het Nederlands Olympisch Comité naar aanleiding van de jongste gebeurtenissen in Hongarije, besloten heeft de Nederlandse Olympische ploeg niet aan de Olympische Spelen te laten deelnemen. Wij staan volkomen achter dit besluit. Gezien de wereldtoestand lijkt het ons een aanfluiting Olympische Spelen te houden, waar de Olympische Gedachte niet tegenwoordig is. Wij hopen slechts dat meerdere landen dit Nederlandse voorbeeld zullen volgen.

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

Lidmaatschap f 3.— per jaar

In het „Verstandig Ouderschap”
vindt U maandelijks een keur
van artikelen over vraagstukken
betreffende het menselijk
geslachtsleven.

*Inlichtingen bij het
secretariaat:*

Bilderdijkstraat 39
D E N H A A G

NIEUWS

brengen is: recente
feiten en gebeur-
tenissen zo snel en zo getrouw mogelijk
weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvorens te wor-
den gepubliceerd, allereerst op hun juist-
heid worden getoetst. Vervolgens moeten
ze worden ontdaan van bijkomstigheden,
die niet terzake dienen en die begripsver-
warring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste
waarde te schatten, is het nodig ook de
achtergrond te kennen. Een goed nieuws-
orgaan geeft dus ook daarvan een zo zu-
iver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld
door goed georiënteerde correspondenten,
redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte
verschillende kanten van het nieuws in
het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk
geven, een heldere voorstelling van zaken,
die voor de lezer de mogelijkheid schept,
zèlf conclusies te trekken, zich een eigen
oordeel te vormen of zijn oordeel te
toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalis-
tiek geschoold, kan een krant maken, die
aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C.
met zijn merendeels academisch gevorm-
de, deskundige redacteuren, die als jour-
nalist hun sporen hebben verdiend, onaf-
hankelijk zijn van commerciële of poli-
tieke invloeden, streeft voortdurend naar
het summum van betrouwbaarheid, zowel
in haar nieuwsberichtgeving als in ver-
dere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan
eens na in hoeverre de NRC voldoet aan
de hoge eisen, die aan een goed dagblad
moeten worden gesteld. Graag laten we
U daartoe de NRC enige weken op proef
bezorgen, zònder dat U dat enige ver-
plichting oplegt. Schrijft U even een
kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000

zie uwbelangen

**kies „De Centrale“ als uw
verzekeringsbank**

Sluit uw verzekeringen bij „De Centrale“, de bank waar soliditeit en solidariteit onverbreekelijk samengaan. De enige verzekeringsmaatschappij die haar winsten statutair besteedt voor sociale en culturele doeleinden.

De Centrale sluit alle vormen van levens-, studie-, uitzet-, spaar-, pensioen-, begrafenis- en crematieverzekeringen.

De Centrale-agent zal u gaarne geheel vrijblijvend over alle verzekeringen inlichten en adviseren.

DE CENTRALE

ARBEIDERS-VERZEKERINGSBANK

Hoofdkantoor: Rijnstraat 28 - Den Haag

